

14. Koja dokumentacija o orguljama postoji?
 15. Ocjena ukupnog stanja i postavljanje važnijih ciljeva u budućnosti.

(Prijevod s njemačkog: Zdenko Kuščer)
Emin Armano

BLAGOSLOV I KOLAUDACIJA ORGULJA U ŽUPI GRANEŠINA

Zagreb, 31. 1. 2001. (IKA) – Blagoslov i kolaudacija obnovljenih orgulja u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u zagrebačkom naselju Granešini upriličeni su u nedjelju 28. siječnja. Orgulje je blagoslovio pomoćni zagrebački biskup Josip **Mrzljak** u tijeku koncertiranog misnog slavlja koje je predvodio u zajedništvu s domaćim župnikom Mijom **Pavlakovićem** i više svećenika obližnjih župa.

Orgulje su izgrađene još g. 1938. te su zbog dotrajalosti trebale obnovu. Taj je složeni zahvat povjeren poznatom zagrebačkom majstoru Hefereru, a radovi na obnovi trajali su punih pet mjeseci. Radovi su završeni u tako rekordno kratkom roku zahvaljujući nesebičnom sudjelovanju vjernika u prikupljanju izdašnih novčanih sredstava potrebnih za taj zahvat.

Kolaudaciju obnovljenih orgulja imao je mo. Mario **Penzar**, poznati hrvatski mladi orguljaš, koji je nakon blagoslova održao i kraći koncert na obnovljenim orguljama.

Biskup Mrzljak tom je prigodom blagoslovio i novi sustav grijanja u crkvi. Nakon mise, blagoslova i koncerta u župnom je stanu priređena mala zakuska.

NOVE ORGULJE

Na treću nedjelju došašća, 17. prosinca, pomoćni biskup zagrebački dr. Vlado **Košić** predvodio je u župnoj crkvi sv. Jeronima u zagrebačkom Maksimiru euharistijsko slavlje te blagoslovio novopostavljene orgulje. Nove klasične orgulje imaju 11 registara, a zahvaljujući sofisticiranom elektronskom sustavu nadopunjene su s 18 digitalnih registara. Mogu se svirati na dva sviraonika, od kojih je jedan na koru a drugi u pjevalištu nedaleko od oltara. Izgradio ih je graditelj Velimir **Kostrevec** sa svojom stručnom ekipom u majstorskoj radionici *Harmonija* iz Ivanić-Grada. Tom prigodom blagoslovljen je i novi luster na svodu crkve. Luster je također unikat u svojoj izradi. Izrađen je od mesinga, dužine i širine 3 metra, a težak je 250 kg. Oblik lusteru je u znaku križa i skladno se uklapa u arhitekturu crkve čiji je tlocrt također u znaku latinskog križa.

Na kraju mise župnik Vladimir **Cvetnić** zahvalio je svima koji su pomogli da je novoizgrađena crkva sv. Jeronima u Maksimiru u petoj godini svoga postojanja obogaćena i kompletirana vrlo vrijednim sadržajima.

V. J.
Glas Koncila

OBSNOVLJENE ORGULJE

Mons. Josip **Mrzljak**, pomoćni biskup zagrebački, na misi uz sudjelovanje domaćeg župnika Mije **Pavlakovića** i susjednih svećenika blagoslovio je u nedjelju 28. siječnja obnovljene orgulje u župnoj crkvi u Granešini kod Zagreba.

Orgulje su izgrađene 1938. po graditelju orgulja tvrtki *Majdak*, pa su trebale obnovu koju je ostvarila tvrtka *Heferer*. Nakon blagoslova bila je i kolaudacija koja je bila povjerena mo. Mariju **Penzaru**, našem poznatom hrvatskom mladom orguljašu koji je održao i mali koncert na orguljama i pohvalio njihovu obnovu.

Biskup Mrzljak je također blagoslovio i novo grijanje u crkvi koje je zamijenilo staro dotrajalo.

M. P.
Glas Koncila

OBLJETNICE

80. OBLJETNICA ORATORIJSKOG ZBORA CRKVE SV. MARKA

Zagreb, 11. 12. 2000. (IKA) – Osamdeseta obljetnica Oratorijskog zbora crkve Sv. Marka *Cantores Sancti Marci* proslavljena je u nedjelju 10. prosinca u crkvi Sv. Marka u Zagrebu misnim slavljem koje je u sudjelovanju osmorice svećenika predvodio zagrebački nadbiskup Josip **Bozanić**. Pozdravljajući nazočne domaći župnik mons. Franjo **Prstec** napomenuo je kako je župa Sv. Marka jedna od prvih koja je osnovala crkveni zbor s ciljem da njeguje crkveno i liturgijsko pjevanje. U ovoj svetoj misi, kazao je nadbiskup u uvodnom govoru, spominjemo i zahvaljujemo Bogu za 80. obljetnicu Oratorijskog zbora crkve Sv. Marka. "Rado sam sada s vama na ovom slavlju da i na taj način naglasim važnost svete glazbe u bogoslužju", rekao je nadbiskup podsjećajući na riječi Konstitucije Drugoga vatikanskog sabora o svetoj liturgiji *Sacrosanctum Concilium*, koja kaže: "Glazbena je baština opće Crkve blago neprocjenjive vrijednosti, jer se ističe između ostalih izraza umjetnosti posebno time što sveto pjevanje, združeno s riječima, tvori potrebit i sastavni dio svečane liturgije" (SC, 112). Nadbiskup je podsjetio da je prije godinu dana na taj dan preminuo prvi predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman. "Danas se u ovoj misi, u ovoj povijesnoj crkvi Sv. Marka na Gornjem gradu, u našim molitvama spominjemo pokojnog predsjednika Franje Tuđmana. Zahvaljujemo Bogu za sve dobro što je učinio na ovoj zemlji, a osobito za Hrvatsku. Neka mu svemogućí Bog, kao dobri sudac, udijeli vječnu nagradu. Preporučujući njegovu dušu Božjem milosrđu, molimo za mir, slogu i međusobno poštovanje u našoj domovini Hrvatskoj", rekao je nadbiskup.

U prigodnoj je propovijedi nadbiskup govorio o došašću kao vremenu u kojem se spominjemo Kristova dolaska

među ljude. Čestitajući Oratorijskom zboru osamdesetu obljetnicu postojanja nadbiskup Bozanić kazao je kako su oni ukras povijesne crkve Sv. Marka. "Po umjetnosti i lijepoj glazbi duh se čovjekov diže prema visinama", rekao je nadbiskup odajući članovima Zbora priznanje u ime zagrebačke Crkve.

Oratorijski zbor crkve Sv. Marka pod dirigentskom palicom Vladimira **Kranjčevića** izveo je Mozartovu *Krunidbenu misu u C-duru* K.V. 317.

SUBOTICA - 200 GODINA CRKVENE GLAZBE

Temelje subotičkoj glazbenoj kulturi postavio je Đuro Arnold. Obitelj Arnold potječe iz Prinzensdorfa (Austrija), ali Đuro je već rođen u Takšonju (Mađarska) 1781. godine. Prve glazbene pouke prima od oca, koji je bio kantor i učitelj u Takšonju. Đuro se školovao u Pečuhu i u Velikom Varadinu, a glazbene studije je završio u Kaloči, gdje mu je glavni učitelj bio zborovođa i skladatelj Pavao Pöhm. Godine 1800. subotička gradska uprava raspisala je natječaj za jednog glazbenika, koji će organizirati pjevanje i sviranje ponaj prije u župnoj crkvi Sv. Terezije, a zatim i u gradu.

Moramo imati na umu da je koncem 18. stoljeća gotovo u svim europskim gradovima već bio organiziran glazbeni život. Svaka veća katedrala je imala zbor, a veće crkve su posjedovale i orgulje. Na žalost, u Subotici je u to doba glazbeni život bio zapostavljen. Posljedica je to turskih pustošenja i uništavanja, nakon kojih je bilo teško sve oporaviti i vratiti u redovan život. Subotički gradski oci, uvidjevši nedostatak glazbene kulture, tražili su odgovarajućeg čovjeka koji će organizirati dostojan glazbeni život u crkvi i u gradu. Natječaj je raspisan, a gradski oci su se odlučili za mladog, talentiranog glazbenika, koji je te godine došao iz Kaloče u Suboticu.

Đuri, koji je tada imao samo 19 godina, povjerena je služba regens chori u crkvi Sv. Terezije Avilske, koju su Subotičani nazivali "velikom crkvom", a taj je naziv ostao i do dana današnjega. Kada je Arnold došao u Suboticu, našao je samo nekoliko crkvenih pjevača, mali schola cantorum, koji su pjevali na latinskom jeziku pod svečanim misama i nekim drugim svečanostima. Po dolasku u Suboticu, Arnold se odmah prihvatio posla. Formirao je mješoviti zbor, sakupio svirače i konačno nabavio orgulje. Od 1804. godine redovito nastupa s mješovitim zborom, a kasnije i s okrestrom, koji su jednostavno zvali zbor, odnosno orkestar Svete Terezije. Zbor i komorni orkestar je tijekom postojanja imao značajnu ulogu u promicanju glazbene kulture. Godine 1809. Arnold priređuje prvi javni koncert u gradu. Svojim orkestrom postavlja temelje budućoj glazbenoj školi i budućoj subotičkoj filharmoniji.

Od Arnoldovog stvaralaštva najveću vrijednost ima njegova *Misa u C-duru*, nasvana *Sparta* i pisana za zbor, solo, orkestar i orgulje. Nadalje, veoma je značajna njegova pjesmarica na hrvatskom jeziku *Pismenik*, izdana

1819. godine u Osijeku. Na njemačkom jeziku je sastavio glazbeni leksikon u četiri sveska pod naslovom *Historisch-muzikalisch-biografisches Tonkünstler Lexikon* (1826.). Arnold je 25. listopada 1848. godine preminuo, a njegovi su posmrtni ostaci pohranjeni u kriпти crkve Svete Terezije, današnje katedrale. Tijekom života primio je mnoga priznanja i odličja, među kojima se ističu srebrni medaljon pape Pija VII. i zlatna plaketa pape Lava XII. Papi Piju VII. posvetio je jednu skladbu prilikom njegova oslobođenja od Napoleonova sužanjstva, a papi Lavu XII. pisao je djelo za njegovo ustoličenje. Tijekom 48 godina, koliko je Arnold živio i radio u Subotici, stvarao je mnogo, prije svega na polju crkvene glazbe, a zatim i na polju svjetovne glazbe.

Nakon Arnoldove smrti njegovi nasljednici nastavljaju rad, kojem je postavio dobre temelje. Svatko od njegovih nasljednika gajio je crkvenu i svjetovnu glazbu.

U jubilarnoj i svetoj godini, posebice na crkvenim priredbama posebno se sjećalo na Đuru Arnolda, koji je te dobre temelje postavio prije 200 godina.

Među značajnim priredbama je koncert još s početka 2000. godine, kojeg je održao profesor Andrija **Galun** iz Beograda. U okviru koncerta prikazana je nova knjiga Josipa **Mioča** o orguljama subotičke biskupije.

U nastavku su se redali uskrсни koncerti katedralnih zborova *Albe Vidaković* i *Sveta Terezija*. Pod koncertom orguljaškog umjetnika **Jožefa Karpatija** iz Budimpešte izvedena je skladba Đure Arnolda *Justus ut palma*, koju je Arnold posvetio papi Piju VII. Slijede koncert subotičkog skladatelja Lajoša **Megyera** u dvorani *Stare gradske kuće* i koncert *Schole cantorum Paulinum*, te zbora sjemeništaraca i učenika *Katoličke gimnazije* u velikoj dvorani *Gradske biblioteke*.

Jedan od najljepših doživljaja bio je svakako zajednički koncert subotičkih zborova. Trinaest zborova izvelo je najprije po dva djela, a zatim su svi zajedno (oko 350 pjevača) pod vodstvom regensa Josipa Mioča otpjevali skladbu Georga Friedricha Händela *Canticorum jubilo*.

Za jubilarnu godinu značajno je bilo hodočašće pjevača cijeloga grada u katedralu-baziliku na dan Sv. Cecilije. Tada je održana zajednička koncelebrirana sveta misa subotičkih župnika, pod kojom su svi pjevači zajedno pjevali gregorijanski koral i pučke pjesme na hvalu i slavu Božjeg veličanstva u jubilarnoj godini.

Josip Mioč

Rukopisi za Sv. Ceciliju br. 2 - 2001.
primaju se u Uredništvu do
15. svibnja 2001. godine.

Molimo sve cijenjene suradnike da nam svoje priloge šalju pisane na računalu (kompjuteru) i da nam uz ispis teksta prilože i disketu (font Times New Roman CE, veličina 12pt i prored 1,5). Unaprijed zahvaljujemo.